

новації та подальше їх скасування у період воєнного стану призвели до зміни структури податкових надходжень, ускладнення процедури адміністрування податків і підготовки податкової звітності представниками бізнесу. Основою фіскальної значимості спрощеної системи оподаткування є надходження єдиного податку від фізичних осіб-підприємців. Відтак податкові реформації мають бути спрямовані саме на податкове стимулювання підприємців, які впроваджують стратегічно значимі та соціально значущі види економічної діяльності з метою стабілізації розвитку підприємницької діяльності, збільшення податкових надходжень та зростання добробуту як суб'єктів малого бізнесу, так і споживачів.

Інформаційні джерела:

1. Національна стратегія доходів до 2030 року. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/>. (дата звернення: 22.10.2024).
2. Скрипник С.В., Лавров Р.В., Шепель І.В. Облік і оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Економіка та суспільство. 2023. Випуск 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-61> (дата звернення: 22.10.2024).
3. Сушкова О. Є., Осадчий Є. С. Роль платників єдиного податку у формуванні фінансового-економічного потенціалу регіонів України. Ефективна економіка. 2020. № 11 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8346> (дата звернення: 22.10.2024).

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Нагаєва Г.О., канд. екон. наук, доц.

Державний біотехнологічний університет

В умовах воєнного стану діяльність вітчизняних підприємств набула особливого характеру, тому виникла потреба у формуванні нових ефективних управлінських рішень у фінансовій сфері. Суб'єкти господарювання постали перед фактом потреби діяти в нових умовах, здійснювати виробничо-фінансову діяльність, виконувати фінансові зобов'язання та реагувати на ризики часто у форс-мажорних обставинах. Така ситуація накладає відбиток на управління фінансами і зумовлює пошук нових підходів до сутності фінансового менеджменту.

Науковці пропонують поглибити зміст понятійної категорії «фінансовий менеджмент» і викласти її таким чином: основний сегмент економічного управління підприємством створений з метою оптимізації результативності діяльності з урахуванням системи ризиків, котрі здатні мінімізувати втрати від впливу факторів транзитивної економіки та викликів спровокованих непередбачуваними подіями [1].

Однією з найбільших проблем суб'єктів господарювання у сучасних умовах залишається неефективне управління фінансовими ресурсами.

Формування фінансових ресурсів починається з моменту заснування підприємства, коли утворюється статутний капітал, а також в процесі його діяльності. Забезпечення фінансовими ресурсами з різних джерел дає можливість підприємцю своєчасно інвестувати кошти в нове виробництво, забезпечувати у разі необхідності розширення і технічне переозброєння діючого, фінансувати наукові дослідження, розробки та їх впровадження.

На сучасному етапі розвитку система управління фінансовими ресурсами може вважатися ефективною лише при раціональному використанні наявних коштів та забезпеченні систематичного пошуку можливостей подальшого розвитку [2].

На відміну від «звичайного» антикризового фінансового менеджменту, в теперішніх умовах з'явилася необхідність урахування нетипових випадкових зовнішніх негативних факторів, таких, як втрата або пошкодження основних фондів, вимушене переміщення працівників, втрата ринків збуту, зміни валютних курсів, переривання ланцюжків постачання та зміни законодавства, що можуть мати вплив на можливість ведення бізнесу з певними суб'єктами, та інших [3].

Важливу роль у процесі функціонування підприємництва в умовах воєнного стану повинні відігравати фінансові інструменти підтримки, що забезпечується державою і створює основу для забезпечення суб'єктів господарювання необхідними фінансовими ресурсами. Оскільки в державі спостерігається значна розбалансованість відносин як у сфері підприємництва, так і у фінансовій сфері, то є всі підстави говорити про проблеми, що існують у процесі реалізації фінансових інструментів підтримки підприємницької діяльності на державному рівні.

В умовах війни така підтримка повинна бути спрямована на мінімізацію фінансових ризиків із метою зниження ймовірності банкрутства, мінімізацію втрат внаслідок дії негативних чинників на фінансову діяльність суб'єктів господарювання, забезпечення зростання прибутку та рентабельності підприємства, підтримку рівня його інвестиційної привабливості, забезпечення формування грошових потоків з внутрішніх джерел.

Заходи підтримки, необхідні на даному етапі, мають розглядатися як тимчасові, тому їх потрібно буде переглянути після закінчення воєнного стану, щоб переконатися в їх економічній доцільності та забезпечити цільове спрямування підприємствам, які будуть їх потребувати [4].

В умовах воєнного стану зростає роль держави щодо необхідності створення системи з врахуванням викликів та спрямування векторів політики на фінансову підтримку підприємництва через вдосконалення існуючих фінансових інструментів

Фінансовий менеджмент за нинішніх умов повинен враховувати ризики та нові можливості, бути гнучким і оперативним у ситуаціях, які постійно змінюються, маючи у своєму розпорядженні опрацьовані альтернативні варіанти їх розвитку. В умовах війни, забезпечення діяльності підприємства потребує проведення моніторингу декількох можливих сценаріїв аби визначити, чи є суттєва невизначеність щодо здатності продовжувати

діяльність безперервно. Підприємства повинні бути готовими швидко адаптуватися до змін на основі перегляду стратегії діяльності, змін в управлінській політиці, реорганізації фінансових операцій тощо.

На даний час питання фінансового менеджменту підприємств потребує осучаснення з позиції сутнісного змісту його як понятійної категорії. Беззаперечним є той факт, що дане рішення викликано не лише транзитивною економікою в країні, а й воєнними діями, котрі негативно впливають на ведення бізнесу. Успішність системи управління фінансами підприємства, на погляд практиків та науковців, залежить від узгодженості та системності взаємодії всіх суб'єктів та об'єктів фінансового менеджменту, котрі націлені на досягнення поставлених завдань

Інформаційні джерела:

1. Гузенко О. Осучаснення сутнісного змісту фінансового менеджменту підприємств в умовах воєнного стану. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/>
2. Румик І., Плетенецька С., Царенок О. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємств в умовах воєнного стану. *Вчені записки університету «КРОК», № 4 (72), 2023. С. 9-19.*
3. Фенченко М.В. Фінансовий менеджмент в умовах активної фази війни в Україні. *Матер. IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. здоб. вищої освіти і молодих вчених «Актуальні проблеми та перспективи розвитку України в галузі управління та адміністрування: ініціативи молоді» 28 жовтня 2022 р. Х.: ДБТУ, 2022. С. 84-85.*
4. Роїк О.Р. Фінансові інструменти підтримки діяльності підприємств в умовах війни в Україні. *Наук. вісник Ужгородського національного університету. № 46. 2023. С. 67-71.*

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ІНСТИТУЦІЙ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Палієнко Т.П., PhD з економіки

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну, розпочате 24 лютого 2022 року, спричинило безпрецедентні руйнування інфраструктури, значні людські втрати та масштабні економічні збитки. За оцінками Світового банку, Європейської Комісії та Організації Об'єднаних Націй, станом на початок 2024 року, прямі збитки від війни перевищують 486 млрд дол. США [1]. Масштаб руйнувань та необхідність комплексного відновлення країни зумовлюють критичну важливість участі та злагоджених дій від міжнародних інституцій у процесі післявоєнної відбудови України.

Згідно з даними Міністерства закордонних справ, станом на початок 2024 року Україна є членом 81 міжнародної організації, з яких 69 інституцій надають їй статус повноправного члена. Відповідно можна виокремити переваги від членства України в міжнародних інституціях для післявоєнного відновлення (табл. 1).